GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, fói'a, candu conceda ajatóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 77. **Brasiovu 18|6 Novembre** **1875.**

Care pe care?

(Capetu.)

Si ce asia lucru mare au facutu maghiarii pentru cultivarea limbei loru? Pana la reformatiune (1520) nu se afla mai nimica scrisu in limb'a loru, si chiaru dela reformatiune incóce pana pe la inceputulu acestui secolu literatur'a maghiara abia merita de a fi luata in consideratiune. Pucinii maghiari cati invetiá, sciá numai carte latinésca si acea barbara. Legile si tóte actele loru publice erá latinesci, éra despre limb'a loru credea, cá nici se póte cultivá. In diet'a Ungariei din 1825 magnatii tierei stetera cá inmarmuriti, candu comitele Stef. Széchenyi, pe atunci capitanu de calareti, inse membru alu casei magnatiloru, cutedá mai antaiu a vorbí in siedintia publica in limb'a sa materna. Pana in diu'a de astadi mai suntu destui magnati, cari nu sciu ungurésce, ci numai nemtiesce.

Speru, ca pessimistii nu ne voru cere, cá se le mai tragemu pararele de moralitate si civilisatiune intre dacoromani si intre alte popóra, alu caroru trecutu semena cu alu nostru, precum serbi, rutheni, sloveni, pentru-ca pe acestu terrenu ar' veni in prea mare confusiune, de acea -i si crutiamu daruindu-le aceste paralelle.

De cativa ani incóce pessimistii s'au aruncatu cá nisce zavodi asupra carturariloru séu asia numitei intelligentie romanesci, éra mai vertosu bietii functionari de nationalitate romana suferu dela ei insultele cele mai mojicesci. Departe se fia dela noi cá se voimu a ne aventá de advocatii toturoru carturariloru si ai functionariloru esiti din sinulu poporului nostru; este inse mai multu decatu impertinentia a inferá pe **toti** romanii carturari si functionari de „ómeni degenerati, degradati, alergatori dupa osu de rosu, tradatori" si cate alte calificatiuni de aceste imprumutate dela diariele jidovesci din Vien'a si Pest'a. Si apoi ce consecentia este acésta a pessimistiloru, candu ei de una parte injura mereu pe gubernulu austriacu si pe celu ungurescu, ca-ci pe romanii trecuti prin scóle nu-i applica si nu-i insantédia, éra de alt'a pe cei pusi in functiuni ii insulta si -i expunu la ur'a si urgi'a publica. Aceiasi pessimisti pretindu si ori unde li se dá ocasiune, votédia burse (stipendia) mai alesu pentru juristi, éra dupa ce bietii juni aspira la vreo functiune, ii inféra de renegati. Logica admirabila si mai admirabila morale acésta. Nu negamu, ca in decursulu activitatii nóstre de publicisti, amu venitu si noi de cateva-ori in conflictu cu unii dintre functionarii nostri; inse cu care si candu? Numai cu aceia si atunci, candu amu vediutu cu ochii, ca functionarii dela justitia, dela finantie, dela instructiune si culte, la miscarea din sprincéna a vreunui ministru, parasindu-si birourile loru au descinsu pe aren'a certeloru politice, s'au aruncatu in valurile electorali, s'au degradatu la servitiulu de asia numiti **Kortes**, si s'au incercatu a seduce pe natiune, a o abate dela calea ce'i dicta ei, déca nu sciinti'a, de siguru inse instinctulu seu celu sanetosu. Ce amu disu noi functionariloru? Inpleti-ve cu onóre loculu ce ati ocupatu, si veti face patriei si natiunei servitiu neasemenatu mai mare, decatu déca ve veti demitte in luptele nóstre, ale celoru remasi inadinsu pe dinafara. Noi nu ceremu dela voi sacrificiu preste poterile vóstre, nici cá se ve aruncati in siantiu venitoriulu vostru, buna-óra cá cei dela Fagarasiu rapiti si sedusi de agitatiunile unei fantasii confuse, ca-ci déca acestu poporu nu mai are alte potori, decatu cele representate de catra functionarii, atunci cu voi séu fora voi, ea totu se va perde. Lucrulu inse stá cu totulu altumentrea: natiunea se va sci salvá, fara a ve cere pe voi de victima innocenta. Acestu poporu a infruntatu cu totulu alte pericule si catastrofe, de care voi nu aveti nici o idea, **déca** nu-i cunósceti trecutulu lui, si éta-lu, elu nu a perito, ci traiesce. Pricepeti odata, ca toti cati ceru vietí'a romanului, in casulu celu mai bunu pentru ei, voru perí deodata cu romanii. Déca ei facu Va-banque, voru face si romanii Va-banque, punendu totulu pe una singura carte. Déra nu avemu se ne tememe nici de acestu periculu; ca-ci de si noi romanii nu ne-amu bucuratu si nu ne bucuramu de sympathiile nationalitatiloru conlocuitórie, déca in fine ei insii se voru civilisá celu pucinu pana la acelu gradu, cá se-si cunósca **interessulu propriu** si se se convinga, ca libertatea si prosperitatea natiunei romane este conditio sine qua non a libertatiei si prosperitatiei loru. Sciu ei fórte bine, ca tóte pedecele cate se punu desvoltarei nóstre nationale suntu numai incercari desperate, care numai catu amana, déra nici decumu nu opresecu progressulu.

„Junimea moderna a romaniloru corupta degenerata?" Acésta infamia o aruncá pessimistii in faci'a junimei de dincóce de Carpati acuma, in diile nóstre, dupa-ce mai vertosu de ani 25 cleriurile s'au accaparatu de tóte scólele nóstre nationali si au luatu in manile loru tóta conducerea instructiunei si educatiunei, acuma, dupa ce nationea ridicá si deschise din averea sa privata, preste una mie de scóle elementarie confessionali, mai multe scóle primarie (normali), institute pedagogice, trei gimnasie mari pe langa cele dóue mai betrane, si trei seminarie nóue pentru clerici, éra intr'aceea literatii si literatorii nostrii inca concurgu din tóte poterile loru la corregerea vechiei educatiuni corupte odeniora prin sierbitutea straina si prin politic'a destructória a inemiciloru existentiei nóstre; in fine in acelasiu tempu vinu ómeni binecuventati dela Ddieu cu stari materiali si arunca, alatorea cu cele 52 de mii ale Dr. Simionu Romantianu, **adunate in Moldov'a**, alte dieci si sute de mii pe altariulu natiunei, dandu-le, parte in administratiunea reuniuniloru associatiuniloru, parte in a clerului respectivu, pentru cá cu venitulu acelora se se dea tenerimei **educatiune si instructiune buna, salutaria, nationale.** Acestea suntu fapte, nu fantasii. De alci urmédia, ca ori-cine afla, ca junimea nóstra de ani 25 incóce s'a corruptu mai multu decatu fusese cea vechia, séu de catu ar' fi junimea altoru natiuni, acela condamna in prim'a linia **pe parinti, pe clerici** si mai vertosu **pe capii clericiloru, pe archierei, consistórie, protopopi**, pe hierarchi'a intréga. Orbi suntu pessimistii, de nu vedu ei, cu arma infricosiata punu in manile inemiciloru prin acestea abierate ale loru? Déca noi si clerurile nóstre suntemu asia de corrupti, atunci voru avea dreptate catholicii si calviniì din capulu mesei cá se le dica: Voi prin educatiunea ce dati tenerimei vóstre, ne aduceti in pericolu si pe noi si pe statulu intregu. Afara cu voi din scóle; stati ca ve vomu instruí si educá noi pe strengarii vostri cá si pana in an. 1848, cá se-i avemu de lacai, de provisori, chielari, comptabili in curtile nóstre, de corporali si sergenti in armata, de haiduci si dorobanti pe la districte si comitate.

In anulu trecutu unu diariu clericale romanescu injurase reu pe barbatii conducatori ai poporului nostru afirmandu, ca la tóte relele cate le sufere poporulu romanescu, numai acestia suntu de vina. Bucuria mare in Israillulu dela Pest'a! Bravo bravissimo, strigara diariale de acolo, éra „Ungarischer Lloyd" si gratulá dicundu, ca in fine se afla unu romanu, care avé curagiulu de a vorbí adeverulu, apoi insiră multime de nesjunse, defecte, blastematii, crime cunoscute mai vertosu la poporulu erroescu si le aruncá pe tóte in faci'a poporului romanescu. „Asia este, carturarii romaniloru si toti conducatorii loru suntu ómeni blastemati, insielatori, charlatani, perjuri, existentie catilinarie etc." Si apoi mai scriti ca se aflara intre noi cativa gogomani, cari incepuse se créda, ca dieu noi suntemu istocma asia misiei, precum visédia catenunu malcontentu de ai nostrii si cum afirma diariale hostili, si ca au remasu buni numai pessimistii cá Lotu cu fetele sale. Suntu ómeni fórte modesti pessimistii, de acea ei denuntia pe natiunea intréga la lumea tóta, -si spala rufele pe la vecini, si apoi totu ei se incérca a inferá pe altii cá denuntianti.

Óre cum judeca ómenii cu mintea sanetósa pe unu individu, care vine si striga elu in gur'a mare: „Suntu unu miserabile, unu furu, omu de nimicu." Iliu crede tóta lumea, -lu despretiuesce si evita orce communicatiune cu elu. Si cine cutédia a indioti pe poporulu nostru la una rola atatu de abiecta? Cutédia numai aceia, cari judeca pe tóta lumea dupa sinesi, cá si femeile cele abiecte din classea cunoscuta in Europ'a cu terminulu de Demi-monde, si cutédia acei ómeni arroganti, cari se tienu pe sine mai buni decatu tóta lumea. Poporulu si asia numitii intelligenti ai nostri déca nu suntu mai buni, de siguru inse nici mai rei decatu altii din totu imperiulu Habsburgiloru, si amu potè afirmá fara temere, ca vomu fi desmintiti cu probe de valóre, ca déca este cá se ne marturisimu defectele noi intre noi, le potemu defini cu sententi'a cunoscuta: Sunt mala mixta bonis; déra totu asia potemu afirmá si despre alte popóra: Sunt bona mixta malis.

Jobagi'a Transilvaniei comparata cu a Romaniei.

In „Gazeta" nr. din 28 Octobre a. c. reflectaramu cá si alte cateva diaria la enorm'a suma de 68 milióne si respective 72 milióne fiorini val. a. (circa 180 milióne franci); la care este condamnata populatiunea marelui principatu alu Transilvaniei cá se platésca cá pretiu alu desrobirei poporului tieranu de fiorosulu jugu alu iobagiei, adeca alu robiei. Cu acea ocasiune amu atinsu in prea pucine cuviute si cestiunea „improprietaririi tieraniloru in Romani'a." „Kronstädter Ztg." nr. 172 din 30 Octobre reproduce in parte mare acele apretiari ale nóstre, déra nu póte se créda nimicu din ceea ce amu scrisu noi despre „relatiunile urbariali" ale locuitoriloru sateni din Romani'a, cu alte cuvente: „Kr. Ztg." ne face de rusine.

Noi nu pretendemu nici-decumu, cá séu „Kr.

Ztg.", séu ori-care altu diariu din patri'a nóstra scrisu in limb'a germana séu in cea maghiara, se dea cuventeloru nóstre vreunu credimentu. Noi adeca scimu fórte bine, ca se pare fórte exageratu (gewaltig hingt) ori-ce afla in „Gazeta" din cele ce au placu acestoru domni. Aveau inse cu atatu mai mare dreptu a pretinde cá dela tóta lumea, asia si dela ddnii colegi ai nostri compatrioti de alte nationalitati, cá se créda legiloru si altoru acte publice si authentice ale ori-carei tieri, se créda documenteloru istorice recunoscute de authentice; in fine se créda la marturisirea milióneloru de ómeni batrani. Ne este prea bine cunoscuta inca si acea impregiurare, ca la multi le-ar' placé de minune, cá locuitoriloru din Romani'a se le mérga de diece-ori mai reu decatu celoru din tierile numite ale corónei ungaresci, din causa ca nu le este indemana se audia, ca in acea tiéra, celu pucinu unele lucruri potu se fia, si suntu mai bune decatu pe la noi; de alta parte inse nu potu negá, ca din Romani'a nici unu locuitoriu satenu nu emigra incóce, candu din contra, de aici se ducu pe fia-care anu cu mille in Romani'a, romani, secui, sasi, chiaru si familii maghiare de distinctiune, care si remanu acolo. Acestu adeveru redutu si pipaitu nu-lu potu ascunde, déra se supara candu -lu audu.

Se ne intórcemu la cestiunea iobagiei.

Este prea adeveratu, ca pana in secululu alu 17-lea se incnibase si in principatele romanesci o buna portiune de tirania feudalistica importata mai alesu din tierile vecine Transilvani'a, Ungari'a, Poloni'a, Russi'a. Intrebarea inse este aci cu totulu alt'a: In care din aceste tieri se desfiintiase, stersese, abrogase mai antaiu sierbitatea perpetua, adeca sclavi'a propriu disa, si in care s'a introdusu mai curundu servitiu feudale (bine se distingemu, celu feudale) mai usioru. Legile, actele si documentele ne arata, ca acestea s'au intemplatu multu mai inainte, in tierile romanesci. Spatiulu celu fórte angustu alu „Gazetei" nu ne permitte cá se citamu aici legi si documente cu dutien'a, de aceea ne marginimu a cità intre altele multe numai acestea:

Din collectiunea de legi pentru Moldov'a, facuta sub domni'a lui Vasilie Lupulu confirmata prin juramentu solemne alu adunarei boieriloru si episcopiloru (dieta), apoi tiparita la Iassi in anulu 1646, cei de antaiu articli de lege se ocupa numai de regularea si relative apararea locuitoriloru tierani.

Pre candu domnii feudali in alte tieri avea si anume in Transilvani'a dreptulu vietiei si mortiei asupra iobagiloru, in Moldov'a uciderea tieranului, care se numiá in legi vecinu, nu iobagiu, era pedepsita totu cu mórte *). Vedi Descriptio Moldaviae Principis Demetrii Cantemir Part. II Cap. XVI pag. 122, si compara cele scrise de acelu principe cu articlii de lege in accessi materia, cuprinsi in Aprobatele si Compilatele Transilvaniei. In dilele lui Cantemiru tieranulu iobagiu erá datoriu ce e dreptu, se lucre cate dile -i cerea boieriulu, avea inse mai multe midiulóce cá se scape de proprietariulu tiranu si se tréca la altulu, séu se-si cumpere si elu proprietate. In Transilvani'a cerea indereptu pe iobagi chiaru si din tierile vecine, de si fara succesu.

In anulu 1746 sub domni'a lui Constantinu Mavrocordatu se introduse mai antaiu in Munteni'a, éra dupa trei ani, adeca in 1749 la Moldov'a marea si radical'a reforma agraria, votata si subscrisa de boieri si de cleru, sanctionata de Domnu. Prin acea lege memorabile se desfiintiá sierbitutea (in terminii nostrii iobagi'a) pentru totu-deaun'a, éra dilele de lucru, numite claca séu boieresciu, se redusera si fixara la 12 di: dóue-spredziece dile de lucru pe anu in brazd'a boieriului, erá inse permisu tieranului a-si castigá proprietate de pamentu, déca avea midiulóce, lucru ce dupa legile transilvane a fostu imposibile.

Starea bunului introdusa prin reform'a numita a lui Mavrocordatu a remasu acceasi pana la Regulamentulu organicu séu constitutiunea din 1830. Prin acelu Regulamentu dilele de lucru se inmultira la 22 di; douedieci si dóue, adeca totu nu 104 nici 208 cá in Transilvani'a. Déra pe de alta parte proprietariloru boieri li se spuse verde totu prin lege: Sunteti aderverati proprietari numai pe a trei'a parte din mosille care se afla in possessiunea vóstra, éra restulu sunteti obligati alu da successivre la locuitorii agricultori si anume la insuratiei (neogami) cate 11 pogóne (Jugera = Joch) de fia-care familia. Totu-odata satenilloru li se recunoscú de nou dreptulu de a-si castigá proprietate de pamentu. Dela Regulamentu pana inclusive sub domni'a lui Stirbeiu in Munteni'a si alui Grigor. Ghica in Moldov'a s'au mai luatu diverse mesuri de apararea satenilloru mai alesu in contra rapacitatiei arendatoriloru (Vedi-le in collectiunile de legi.

Apoi déra ce a fostu acea reforma dela 1864 inscenata de Cusa-voda si de ministriulu seu Mich. Cogalnicean? Fostau si acesa descrobirea poporului prin forti'a evenimenteloru cá cea dela noi din 1848? Catu ceriulu de pamentu. Apoi déra ce a fostu? Obligarea locuitoriloru din comunele rurali cá se-si cumpere cate 11—14 jugere cu dreptu de proprietariu, cu unu pretiu moderatu, pe care se aiba alu platí pe langa garanti'a statului in cursu de 14 ani. Asia déra agricultorii tierani fusera obligati a cumperá pamentu, ceea ce si mai inante potea face numai déca voiá, buna-óra cum se incepuse in Ungari'a dela 1844 inainte. De alta parte fostii boieri (ca-ci rangurile boieresci suntu sterse prin lege) nu mai suntu obligati a da la insuratiei din proprietatile loru; s'a obligatu inse statulu a da insuratieiloru si altoru locuitori din mosille sale si din cele monastiresci, din care causa populatiunea merge crescendu.

Nu va negá nimeni, ca si dupa reform'a lui Mavrocordatu poporulu suferise si in tierile romanesci destule rele mai alesu dela arendatori si dela asia numitii ciocoi ai boieriloru; relele inse principali si cele mai mari, la care au fostu supusa acea classe de ómeni cá si tiér'a intréga, au fostu cu totulu altele in tierile romanesci, pe care Transilvani'a dela 1712 inainte abia le mai cunoscuse din nume. Dintre acele calamitati numai unele si adeca: necurmat'a schimbare la tronuri in persónele domniloru fanarioti tramisi dela Constantinopole; neaudit'a rapacitate a acestora si a turciloru; necurmatele incarsiuni ale pasiloru turcesci invecinati, anume dela Giurgiu, Rusciucu, Silistri'a, Brail'a, Galati, Achermanu, Hotinu etc.; apoi desele belluri ruso-turcesci, si turco-austriace, portate pe pamentulu romanescu (1712—13, 1716—17—1736—7, 1769—72, 1790—2, 1806—12, 1828—9—1853—5). Ve mai trebuescu si alte calamitati, séu ca ve ajunge cu acestea? Se nu uitamu nici revolutiunea cea mare din 1821 nici invasiunile din 1848—9.

*) Occidere ipsum legibus prohibetur, et si quocunque modo eum vita privaverit, non modo iterum mortis reus erit dominus, sed etiam uxori libertasque necati libertatem debet concedere: neque enim alii privatorum vitae et necis jus in quemquam Moldavorum competit, ut pote quod solius est principis.

De ar' fi cunoscutu Cantemiru Approbatele si Compilatele nóstre, decretele Racotiane si Apafiane etc., scim bine, ca conclusiunile, pe care le trage mai departe in acelasiu capu, ar' sună cu totulu altumentrea. Elu dice intre altele, ca tieranii moldoveni erá lenesi. Apoi ca chiaru si in Germani'a este unu vechiu proverbiu: Der Bauer rührt den fuss, nur wenn er muss. Proverbiu nedreptu la ei cá si la noi.

Brasiovu 5/17 Novembre st. n. 1875.

Unele diurnale sasesci desapróba pasulu deputatiloru sasi in Budapest'a, cari s'au constituitu in clubu politicu separatu, decidiendu totu-odata a pledá si votá contr'a primiriii bugetului si prin acést'a a da guvernului unu votu de neincredere. Aceste diurnale dicu, ca o asemene politica nu e sanetósa, pentru ca nu duce la scopu. Tóta „tiér'a sasésca" se afla in miscare si tramite deputatiuni preste deputatiuni la camera, guvernu si monarchu, pentru cá se nu o imbucatatiésca, inse cum se póte asteptá, cá acele deputatiuni se póta esperá ceva in favorulu tierei loru, candu deputati natiunii sasesci se punu facia in facia cu domnii, dela cari se cere si se astépta grati'a si indurarea.

Si intru adeveru, standu lucrulu astfeliu trebue si noi se accentuamu, ca in casulu de facia deputatii sasi au perdutu din vedere circumspectiunea si au calcatu in petióre prudinti'a s'au apucatu la lupta cu guvernulu tocma in unu tempu, candu trebuiau se fia intielepti cá sierpii si blandi ca mieii. Voru vedé si inse déca voru catrani pre unguri, ca nice praru si pulvere nu se va mai alege din „tiér'a sasésca."

De altmintrelea inse nice nu mai scie omulu de ce se se mai tiena. Mai deunadi organulu d-lui Tisza „Ellenőr" voiá se sórba pre sasi intr'o lingura de apa, inse curendu dupa aceea totu acestu organu publica din pen'a deputatului Juliu Horváth unu ciclu de articli, unde se dice intre altele, ca ungurii se de pace sasiloru, se nu li atace drepturile si institutiunile, pentru ca sasii suntu cei mai innocenti, mai fideli si mai acurati cetatieni si statului unguresciu. —

Inse precandu tóte foile sasesci au fostu cu multa bucuria notitia despre acésta versiune, pre atunci diariulu „Kelet" din Clusiu intréba pre scriitoriulu aceloru articli, ca unde au petrecutu cei din urma siepte ani ai vietiei, de a remasu asiá de pucinu informatu despre adeverat'a stare a lucruriloru in Transilvani'a incatu se póta pune pre harthia nisce idei asiá de naive. Acestu diariu crede, ca déca ungurii nu voru sparge cuibulu sasiloru, atunci voru face bine se convóce si diet'a din Sibiiu. „Pesti Naplo" vorbindu asemenea despre sasi, dice, ca va fi de ajunsu déca fundulu regiu se va imparti numai in trei comitate, éra din averea universitatii sasesci se se impartasiésca scólele si besericele romane si maghiare din fundulu regiu in mesura egale cu scólele si besericele sasesci. Totu-odata acestu diurnalu provoca camer'a si pre guvernu, cá se decida in sensulu acest'a.

Din tóte aceste se vede, ca sasii desvólta o actiune mare si prin urmare provóca o reactiune si mai mare. Noi romanii suntemu inse asiá de uitati si de desconsiderati, incatu nice mentiune nu se mai face de noi. Horvath Gyula vorbesce in articlii sei numai de acele trei natiuni ale Transilvaniei, cari suntu recunoscute de atari in constitutiunile compilate si aprobate, éra de romani nice cu unu cuventu nu se atinge. Acést'a inse nu ne supera intru nimicu, pentru ca scimu un'a si buna, scimu ca de cine te temi, de acel'a nu vorbesci bucurosu.

Dér' se trecemu si la alte cestiuni. Ministrulu de finantie alu Ungariei a ajunsu in placut'a positiune, de a face érasi nisce operatiuni financiari, adeca de a contractá unu imprumutu, déca ar' aré cu cine. Pana acum d-lu ministru inca nu si-a gasitu omulu cu pungile de bani, pentru aceea face cá vulpea cu strugurii si dice, ca mai are inca tempu de a cautá si aflá, deórace fiindu vistieri'a plina, nu este urginti'a tocmai asia mare. — Déca vistieri'a ar' fi numai diumetate provisionata, atunci ministrulu n'ar' fi nevoitu a alergá pre la Rothschild si pre la Pilatu dupa imprumuturi. Catastrof'a din Turci'a a facutu pre capitalisti de si-au bagatu bine mintea in capu, ei ceru dela d-lu Szél garantia, si déca acest'a in superbi'a sa nu ofere dreptu garantia altu ceva decatu simplu „creditulu Ungariei," atunci cu greu va capetá undeva bani gat'a pre acestu creditu, care inaintea ómeniloru cu bani nu mai are nice o valóre.

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Siedinti'a dela 11 l. c. fiadata dupa deschiderea siedintiei, presiedintele Colomanu Ghyczy aduse la cunoscinti'a camerei, ca deputatulu alesu in cercului II alu Orestiei, Laureanu Barcianu, si a depusu mandatulu, (adeca spre onórea lui, a alegatoriloru lui si preste totu a natiunii romane din Transilvani'a, n'o voitu se ocupe locu in sinulu corpului legiuitoriu din Budapest'a), dreptu acees se va face alegere noua in numitulu cercu. — Deci nu se tiene strictu de reportulu ce voimu a-lu face aici, totusi nu ne potemu contiene, d'a nu dá espressiune sperantiei tocmai in acestu locu, ca alegatorii din acestu cercu voru fi la a dou'a si erentualmintre la a trei'a alegere totu asiá de tari in solidaritatea loru, precum au fostu si la prim'a alegere, si ca unelturile si machinatiunile, apoi corruptiunea si pressiunea nu voru aflá in sinulu loru pamentu roditoriu si prin urmare nice nu voru triumfá asupr'a virtutii si a vointiei libere, de a se folosi de dreptulu de alegere dupa cum li dictéza consciinti'a si convictiunea si dupa cum ceru interessele nationei, si carei fi suntu. — Pentru ómeni cugetatori nu este de lipsa se ne esprimemu mai apriatu, pentru ca aceia de buna seama ne intielegu.

Dér se trecemu mai departe la reportulu dietalu. — Mai inainte de a se luá in discussiune bugetulu, ministriulu de finantie fu recercatu din partea deputatului Zichy, cá se comunice camerei resultatulu perceptiuniloru si alu erogatiuniloru statului in decursulu patrariului alu treilea alu anului curinte, pentru cá deputatii se se scia orientá. Ministriulu respunse, ca conspectulu officialu in acésta privintia va sparé in numerulu prossimu alu fóiei officiale. (Fiindu ca conspectulu din cestiune a si aparutu, tocmai precum a disu ministriulu, asiá nu va fi fora interessu a inregistrá aici unele din cele mai principale cifre ce contiene. Perceptiunile in patrariulu alu treilea a. c. adeca 1 Iuliu pana in 30 Sep. se urca la 35,731,754 fl. 37 cr. éra erogatiunile facu 45,100,944 fl. 19 cr. Deficitulu pe celelalte doue patrarie de mai inainte se urcasé la 33 milióne, asiá incatu deficitulu totalu pre anulu acest'a face pana acum 42 milióne florini. — Deficitulu pre anulu acest'a s'a preliminatu in bugetu numai cu 21 milióne, inse cifrele de pana acum spunu cu o elocintia nerestornabila, ca domnii cari au facutu preliminariulu bugetului s'au gresitu tare in calculi, deórece deficitulu s'a urcatu numai in trei patrare ale anului inca odata asiá de susu cá preliminariulu facutu. Deficitulu pre anulu venitoriu inca se prelimina acum numai cu 17 milióne, inse potemu fi securi, ca pana la finea anului elu se va urcá celu pucinu pre de trei ori atat'a).

Dupa acést'a camer'a trecé la ordinea dilei si luá in discussiune reportulu comissiunii financiarie asupr'a bugetului pre an. 1876.

La acestu obiectu vorbira mai multi oratori, inse noue spatiulu nu ni permite, cá se-i amentimu pre toti; dreptu acees ne vomu restringe numai la unele passagie din vorbirea lui Beniaminu Kállay, redactorele diariului „Kelet Népe", care fù insarcinatu cu missiunea, de a representá la desbaterea bugetului opositiunea din drépt'a séu partid'a conservativa, pentru ca Senyvey este greu morbosu.

D-lu Kállay premite inainte de tóte, ca pre langa tóte assecurarile guvernului, d'a porni pre alta cale la crearea bugetului, diferita de cea practicata pana acum, totusi d-sa trebue se declare, ca si acestu bugetu se tiene strinsu de planulu de economia de pana acum, care se califica mai nimeritu prin proverbiulu „din mana in gura." — Cu privire la erogatiuni guvernulu a dechiaratu, ca „a mersu pana la limitele possibilului", cu tóte aceste inse candu a venitu acestu bugetu la revisiune in comissiunea financiaria, guvernulu a consemtitu a se mai face o multime de reductiuni, prin urmare elu va consemti si mai departe in reductiunile, ce se voru propune in sinulu camerei. In decursulu cestoru optu ani din urma ne-amu dedatu asiá de tare cu biurocratii's, cá si candu acésta institutiune ar fi indigena, inse dorere, la noi s'au inpamentenitu numai laturile umbróse, laturile negre ale acestei institutiuni, deórece biurocratii's ungurésca este mai inclinata spre trandavia, decatu spre diligintia si implinirea detorintieloru. Apelamu necontenitu la sentiulu de sacrificiu alu poporului, care si asiá este incarcatu preste measura cu multimea dariloru, dér se mai apelamu si la sentiulu de sacrificiu alu functionariloru, cá se lucre mai multu si mai bine. Si in modulu acest'a se se faca economia prin reductiunea officieloru, éra nu prin reductiunea salarieloru. Celui ce lucra cu diligintia, se i se si platésca bine.

Perceptiunile statului inca suntu preliminate in unu modu asiá de exageratu, incatu dupa acestе perceptiuni trebue neaperatu se urmeze si cresceres deficitului, deórece este constatatu prin cifre, ca nici-odata nu se póte incassá atat'a, catu se preliminéza. Este usioru a preliminá, dér e greu a incassá.

Cu privire la urcarea dariloru cu optu milióne oratorele observa, ca acésta measura este funesta in unu tempu, candu restantiele de dare oferu celu mai eclatantu documentu, cumca poterile cetatieniloru de a platí darile suntu dejá preste measura incordate. Si apoi afara de acést'a cine garantéza ca prin acésta measura se va pune capetu calamitatiloru financiari. Acésta garantia nice ministriulu de finantie nu póte se o dé, prin urmare urcarea dariloru directe nu este decatu ultimulu pasu alu desperatiunii. Dlu Tisza dise in 3 Faoru a. c. candu dlu Ghyczy proiectasse urcarea dariloru, ca aces urcare ar fi identica cu confiscarea averii nationali. Dér óre de atunci si pana astadi intru atat'a s'a ameliorat'o starea poporului incatu urcarea de astadi a dariloru se nu se considere de rapire a averii poporului? — Vorbirea acestui deputatu a facutu mare impressiune chiaru si asupr'a liberaliloru. In nr. prossimu vomu publica extrasuri din vorbirile altoru oponenti.

Pasirea Russiei in causa turco-crestina a implutu de ingrigiari tóte cercurile nunumai politice, dér si cele comerciale din Europa. Poterile nordului prin gubernele loru dedera mereu assecurari pentru sustinerea pacii, cu tóte acestea, plat'a cupóneloru turcesci redusa, insurectiunea prin pasirea Russiei animata si cestiunea reformeloru pentru crestini neresolvata incordara si mai multu animele politicilloru si ale comerciantiloru aprofundandule in ingrigiari pentru viitoriu.

Acum vine officiós'a „Wiener Abendpost" si da assecurari publicului alarmatu asia:

„De unu tempu incóce se afla in folle interne si externe multime de sciri alarmatórie de opiniunea publica, care neodihnescu fórte lumea comerciale. Din necunoscerea totala a relatiuniloru, si póte ici, cole, cu intentiunea de a conturba cointielegerea celoru 3 poteri, séu chiaru cu tendenti's de a deprime cursulu bursei, redica audientí'a internuntiului rusu (Ignatieff) la M. Sa Sultanulu, si visitárea marelui veziru, la o insemnatate de evenimente, care se deschida pórt'a la nesce aspecte amenintietórie de pacea europeana. Facia cu aceste a sositu tempulu si e deajunsu a dechiará pe bassa cunoscientii secure a starii lucrului, cumca dela inceputulu actiunii in orientu, neci Russia, neci Austro-Ungaria, neci Germania, neci gen. Ignatieff cá si c. Zichy séu bar. Werther, neci la Sultanulu, neci la m. veziru n'au facutu unu singuru passu, care se nu fi correspunsu comuneloru instructiuni defipte, si cari n'ar' fi affatu incuvientiarea si spriginulu celorulalte cabinete."

Acésta assecurare are valórea sa, „Standard" inse officiosulu diuru. alu M. Britanie scrie, ca „conditiunile Turciei continua a escita neliniisce si ingrigire in fiacare tiéra din Europ'a" si adauge, ca scaderea charthieloru rusesci la bursa deodata cu 3 la suta, insemnéza „o téma de nóue complicatiuni". Asia Anglí'a si a indreptatu atentiunea asupra Egiptului spre asi asecura drumulu la Indie. „Standard" protestéza in contra impartirei Turciei si „Times" nu afla in tóta insula balcanica, cine se póta inlocui pe bolnavulu.

— „Diurnalulu de St. Petersburg", dupace publica cuprinsulu unei brosiure, care contiene reportulu insurgentiloru din Hertiegovin'a si pe care acestia o tramisera si la representantii poteriloru europene in Mostar cu rogarea, cá poterile se se cointieléga a tramite unu despartiementu de armata dela o potere vecina in capitalele Bosniei si Hertiegovinei, ca ar' fi o nebunia a astepta dela regimulu turcu vindecarea releloru, in fine mai observa:

„Punctulu din urma alu brosiurei se póte lua cá comprobare a importantiei sciri ce primiramu in obiectulu acesta, despre intentionarea intrarei trupeloru austriace in Hertiegovina, care si chiaru la rogarea insurgentiloru inca s'ar efeptui."

Totu acestu diurnalu vré a sci de unu planu, care l'ar' fi aprobatu poterile, ad. a impreuna Bosni'a cu Hertiegovina intr'unu statu semisuveranu dupa program'a de reforme a lui Ignatieff, care se fia guberuatu de unu principe crestinu, ori cá se se alature si contopésca cu Montenegru.

In cercurile militari austro-ungaresci inca se vorbesce, ca trupele destinate a merge la Dalmatia voru mai primi dupa sene si regimentulu Kuhn, care e gata de plecatu dela Triesta totu acolo. — Se vede, ca poterile nordice si au impartitu rolele in caus'a acésta, nu se scie, cu ce succesu voru fi jocate.

— La granit'a turco-dalmatina armat'a austriaca are cele mai mari strapatie, pentruca turcii fanatici gonescu si pe territoriulu austriacu pe crestinii fugari. Mai la tóta clipit'a vinu cravaluri inainte, cari silescu trupele austriace a pasí la midiuloculu si officirii abia mai potu tiené in frenu soldatii dela aruncu la lupta. Officirii imper. si an datu si vestmintele reservate la fugarii goli cá napulu. Atata dusmania prigonesce pe crestini. Póte ca nici se va face si incepatulu protegerii crestiniloru incalcati de turci —, cari incoragiati prin manifestulu Russiei, ma chiaru si prin una scrisóre a eroului libertatii Garibaldi, care le apromise de ajutoriu la primavéra una legione italiana, nu se mai infricosiaza, ci cu resolutiune se otielescu la continuarea cerbicósa a insurectiunei si sub tempulu ernei, ca-ce primavér'a le va da scutu tóta tuf'a si ajutória tóta Russi'a, care s'a presentatu acum facia cu Europ'a pentru liberarea slaviloru de supto jugulu apassatoriu, no numai celu turcescu, ci a buna sama si celu austro-maghiaru, sub care vede, ca gemu slavii si. Simpathiele si de sange se potu reversá cá o furtuna si preste patri'a nóstra cea sfasiata de ultrasistii maghiaromani, si dessecata de simpathiele unitari de lipsa la o aparare comuna. —

Una corespondintia din Vien'a in „Standard" officiosulu din London descopere, ca cu trei cestiuni se occupa acum poterile nordului si anume, déca e se se numésca unu comitetu internationale, care se controleze executarea reformeloru turcesci, ori ca se se occupe Bosni'a de ostiri russesci, austriace si germane dintr'odata, or' numai de ostiri austriace.

Din processulu verbale alu siedintiei comitetului Associatiunei transilvane tienuta in 2 Novembre 1875.

Presidiulu dà expressiune semtimenteloru de profunda dorere, causata prin pierderea iubitului confrate si fostului membru ordinariu alu acestui comitetu, Ioane Tulbasiu, carele se mutá la cele eterne in 29 Octobre an. c. si -i uréza, cá amentirea lui se fia eterna.

Comitetulu consemtiendu cu manifestarea de condolentia a presidiului decide, cá in semnu de pietate catra memori'a repausatului comembru, se se iè actu despre acést'a manifestare, in processulu verbale alu siedintiei presente.

D. protop. I. V. Rusu perlege charthi'a dlui directore al Albinei, Vas. Romanu, din 2 Novemb. a. c. prin carea densulu se dechiara, cum-ca din caus'a greleloru si multifarieloru ocupatiuni, ce le are in calitatea de directore alu Albinei, se vede necessitatu, — pre langa exprimarea respectuósei multumite, pentru increderea, cu carea l'a onoratu adunarea gen. dela Reghinu — a demisiuná din postulu de secretariu alu II-lea alu Associatiunei si róga pre comitetu, cá primindu demisionarea, se dispuna in modu provisoriu pentru suplenirea acelui postu prin altu individu.

Comitetulu considerandu motivele aduse de susu-numitulu domnu, decide

a i se primí resemnarea din postulu de secretariu alu II-lea alu Associatiunei.

Presidiulu, in nexu cu conclusiunea precedente, pune la discussione cestiunea suplenirei postului de secret. II devenitu degia vacante.

Comitet. avendu in vedere, ca postulu de secr. II, este de a se suplení numai in modu provisoriu pana la adunarea gen. viitória, decide:

a concrede presidiului ingrigirea si dispunerea pentru suplenirea acelui postu prin altu individuu cualificatu.

Presidiulu multiumindu pentru nóu'a doveda de incredere, manifestata facia cu acelasiu prin conclusiunea amintita, dechiara, ca si in affacerea suplenirei postului de secret. II altcum momentósa, cá si in tóte alte affaceri, doresce a intempiná liberulu consemtiementu alu onorabilelui comitetu si din estu motivu -si tiene de detoriuta a aduce la

cunoscientia, ca densulu afla de bene a concrede suplenirea amentitului postu in modu provisoriu pana la proxim'a adunare generale, d-nului Dr. in scientiele naturali, Daniilu Popoviciu Barcianu, individuu, dupa parerea sa, cualificatu pentru suplenirea postului desu-amentitu.

Comitetulu ia actu cu placere despre notificarea presidiale.

D. protopopu I. V. Rusu, luandu cuventulu dechiara, ca dupa-ce pana in presente densulu a fostu fericitu a portá affacerile secretariului II-lea, acum afla ocasiunea cea mai benevenita, cá in momentele, candu se retrage dela acele affaceri, se si implinésca un'a detoria prea placuta, dandu espressiune celei mai profunde recunoscientie si multiumite, atatu on. presidiute in deosebi, catu si on. comitetu in generale, pentru increderea, bunavointi'a si simpathiile dovedite, facia cu modesta-i persóna in cualitatea de secret. Il in decursu de **13** ani, si se recomenda si pre viitoriu, experteloru affectiuni benevoitórie.

Presiedintele, constatandu cu placere zelulu, acuratetí'a si conscientiositatea numitului protopopu in affacerile secretariale, da expressiune multiumirei sale, pentru servitiele prestate de acelasiu, in interessulu promovarei affacerilor Associatiunei.

Comitetulu consemtiendu cu amentitele dechiratiuni, decide

a se luá spre placuta scientia.

Observatiune. Din acelu processu verbale, intre alte affaceri insemnate, mai aflamu si acea, ca in siedinti'a comitetului totu din 2 Novembre a. c. s'a mai impartitu si dóue stipendia de cate 60 fl. pentru doui ascultatori de pedagogia in Blasiu si Sibiiu, mai incolo cumca s'a impartitu 6 ajutória de cate 25 fl. pentru sodalii de meseria cualificati de a se face maiestri cum si alte 14 ajutória de cate 12 fl. pentru invetiacei de meseria cu considerare atatu la feliurile meseriiloru, catu si la numerulu concurentiloru din diferitele parti ale tierei. La amentitele ajutória a concursu vreo 60 insi. Unu semnu invederatu acest'a, cumca dupa impulsulu si incuragiarea ce se dá atatu din partea Associatiunei, catu si din partea barbatiloru petrunsi de momentuositatea causei, numerulu teneriloru romani, imbratisiatori de carier'a meseriiloru cresce in proportiune imbucuratória. Suntemu de opiniune, ca conlucrarea Assoc. si in directiunea asta, este cea mai nemerita si mai salutaria.

Adunarea gen. in interessulu promovarei agriculturei rationale intre romani, a preliminatu 2 stipendia si pentru 2 eleri dela scólele de agricultura din patria. Inse, dupa cum suntemu informati, n'ar' fi concursu nemene la acele stipendia; inse dupa ce scimu, ca avemu eleri, (desi nu prea multi) si la scólele de agricultura, speramu, ca la republicarea concursului, se voru afá concurenti si la acele stipendia. Se imbracisiamu dér' si se sprigínimu cu concursulu nostru materialu si moralu scopurile de cultura ale Associatiunei!

Program'a fólei edende:

PREUTULU,

cá ministru, cá magistru si cá regente spiritualu.

Fóia curatu bisericésca.

Cum se póte vedé din titlulu fóiei, cuprinsulu ii va fi impartitu in trei classe.

Preutulu cá ministru va avé de obiectu tóte acele functiuni si ceremonii, cari se reducu la ministrarea, respective administrarea celoru sacre. Prin urmare se va ocupá ex professo cu descrierea istorica a tuturoru ceremonieloru usuate in beseric'a resariteana, nepotendu intermitte a celei apusane, cari nu suntu alta, de catu o reforma radicale a ceremonieloru bisericei resaritene. Istori'a rituriloru si a ceremoniiloru va trece si peste anulu salutei, si va aratá: ivirea, desvoltarea si perfectionarea la statulu presinte a ceremoniiloru bisericesci, ba chiaru si demnitatile sacerdotale si unele ceremonii pagane esistente in ante de venirea Mantuitoriului. — Ajungundu la presinte, apoi va aratá insemnatatea mystica a acelora. Dupa aceste apoi va avé acestu ramu alu fóiei in evidintia tóte reformele ce se ar' intemplá in ceremonie si rituri.

Preutulu cá magistru. Acestu ramu va cuprinde in sene pateristica, polemica, apologia. Va publicá opurile S.S. parinti in traducere fidela, cum e a S. Chrysostomu, a Marelui Vasiliu etc. catecheselе S. Cyrillu Hierosolimitanu „ad competentes" (18), „mystagogica" (5), „anchoratus" S. Epiphanii etc. etc.; va publicá in acésta parte si cate una predica classica. — Va avé in evidintia erorile moderne si refunderea acelora; — se va ocupá si cu beletristic'a religiósa publicandu si cate unu romantiu religiose-moralu, cum e d. e. „Iosifu in cas'a lui Putifaru," Cecilia, Agnota, Pancratia, adaugundu din candu in candu si cate unu mytu cum e d. e. „Psyché," in care grecii arata nemurirea sufletului in forma mitica.

Preutulu cá regente spiritualu. Acestu ramu alu fóiei va cuprinde in sene ierarchi'a din punctu de vedere istoricu. Va publicá biografiele preutiloru mai vestiti din tóte tempurile, cum si a celoru presinti. Va aratá relatiunea preutului facia de poporu si vice-versa.

In o epocha, candu tóte natiunile desvólta o activitate démna de tóta consideratiunea, candu vedemu pre tóte popórele culte descendendu pe aren'a culturei, aratandu care catu póte, nu credu, ca ar' fi cineva se ne dica si nóue romaniloru, ca e bine a stá la o parte, a stá indiferenti cu manele in sinu fora de a aratá ceva semnu de viétia. Tréca unu seclu séu dóue si prentimea culta si bine educata a romaniloru va disparé fora urme! fora sepóta cineva demonstrá, ca si romanii au avutu unu cleru! Cate talente, cate capacitati rare avemu noi in presente d. e. numai in cele patru capitle gr. cath. si cati teneri luminati si setosi de scientia suntu in precitatele patru gremii. Si aceste tóte, tóte peste cateva decenii voru fi ingropate in pamentu!

Deci e de lipsa fratiloru a ne formá in o phalanga bineorganisata si a ne luptá cu poteri unite contra nimicirei numelui nostru.

Fratii mei! „A venitu tempulu" (ps. 101); deci: „imbarbatati-ve, si se se intarésca animele vóstre" (ps. 33).

D'in aceste consideratiuni manecandu am aflatu de bine a pune in antea ochiloru stimatiloru cetitori program'a nóstra, provocandu-i la o grupare valorósa, la sucurgerea spirituale si materiale a edarei si sustienerei fóiei nóstre intentionate. Dela voinți'a sincera a iereiloru si archiereiloru nostri buni atenna totu in asta privintia.

Noi cam deodata ne-amu marginitu a scóte fói'a nóstra cu 1 Ianuariu 1876, si apoi cu fia-care prima a subsequenteloru luni. Pretiulu anualu l'amu definitu 6 fl. v. a. si fia-care va stá celu pucinu din 6 cóle.

Deci acei dd., cari se ar' asocia nóue, si cari ar' dorí a avé fói'a nóstra, suntu provocati a ne avisá pana in finea lunei acestia, cá se ne potemu orientá cu punerea sub tiparitu a atatoru esemplare, cate ne ar' fi de lipsa. Altmintrea acei dd., cari dóra ar' dubitá despre perseverantí'a nóstra, si totusi ar' dorí a avé fói'a, li facemu cunoscutu, ca, dupa-ce ne voru avisá prin o corespondia — noi li vomu tramite toti numerii regulatu fora se ne solvésca, pana la finea anului, candu apoi numerulu ultimu li-lu vomu tramite cu postcipatiune siervindu de contractu bilateralu correspondinti'a *).

Gherl'a la 4 Novembre 1875.

Pentru comitetulu redactionale:
Georgiu Pasca,
licentiatu in dreptulu canonicu.
Diriginte spiritualu.

Nontati diverse.

Mai. Sa imperatésa si regin'a Elisabeta indreptá catra archiducesele Maria si Clotilda una scrisória de mana, — publicata in „Wien. Abendp." prin care se exprime intim'a dorintia a imperatului de a se imulti locurile cele 70 de crescerea fetelor de officiri in respectivulu institutu cu ocasiunea jubileului lui de 100 ani si imperatésa consacra 10,000 fl. provocandule la ajutorirea asemenei idee benecuventate pentru ambele parti ale monarchiei.

*) In interessulu literaturei romane rogamu pre tóte foile nóstre publice a produce acestu programu in estensiunea sa. Adressele-su de a se tramite in Gherl'a la subscrisulu.

Georgiu Pasca.
diriginte.

— (Terére panica) la bursele din Viena casiunára manifestarile ruse de curundu, incatu pretiulu charthieloru scadiuse dintr'odata cu 2—4 procente; ér' galbinii suira la 5 fl. 42 cr., napoleonii la 9 fl. 20—25 cr.

— In siedinti'a dela 16 Novembre a comunitatii districtului Brasiovu s'a decisu in unanimitate, cá la scól'a industriaria din Brasiovu se se deschida o scóla de pregatire cu dóue classe pentru elevii romani, cari se sporescu din di in di. In acésta scóla de pregatire tóte obiectele se voru propune in limb'a romana de catra professori romani. Spesele acestei scóle de pregatire se voru acoperí pre fia-care anu din uverea universitatii natiunii sassesci. Déca pre totindenea conlocuitorii sasi ar' observá aceeasi ecuitate facia de romani, precum se intempla aici in Brasiovu, atunci dieu poporulu romanu n'ar' mai avé causa si motivu d'a se plange contra natiunei sassesci. Acestu actu alu comunitatii districtului Brasiovu este imbucuratoriu pentru noi si nu dubitamu ca va aduce fructe binefacatóri'a pentru poporulu nostru.

— Cridatarii cei mári din piati'a Brasiovului -si iau pre rondu resplat'a meritata. In urm'a Manciulesciloru a ajunsu pe banc'a inculpatiiloru din Eduardu Gyertyánffy, care a cadiutu in concursu inca in tómn'a anului 1873. Pertractarea finale in acésta causa s'a tienutu luni in 15 Nov. sub presiedinti'a d-lui jude reg. Iosifu Popu, si a duratu o di intréga. Inculpatulu Gyertyánffy fù condemnatu pentru crida usióra la inchisóre grea de 4 lune. — Contra sentintiei a recursu procurorulu de statu, inculpatulu si — déca i se va dá locu — advocatulu Jekel cá representante alu duoru bance din Vien'a si alu mai multoru firme straine, cari au suferitu daune de dieci de mii de fiorini prin caderea in concursu a lui Gyertyánffy, alu carui deficitu se urca la 25 de mii. Mass'a concursuale a inculpatului nu este mai mare de 27 fl. v. a.

Concursu.

Devenindu vacante unu stipendiu de 500 fl., destinatu pentru unu ascultatoriu de technica, pentru conferirea aceluia, se publica concursu cu terminulu pana in **25 Novembre c. n. 1875.**

Concurentii la acestu stipendiu, au de a-si substerne incóce pana la terminulu indigitatu, respectivele concurse, provediute cu carte de botezu, cu testimoniu de panpertate, cu testimoniele scolastece de pre semest. II anulu scol. 1874/5, cum si cu adeverintia de inmatriculare pre anulu scol. cur. 1875/6.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului Associatiunei transilvane, tienuta la Sibiiu in 2 Novembre c. n. 1875.

Cursurile

la bursa in 16 Novembre 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 40½ cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 14 „ „
Augsburg	—	—	105 „ 15 „ „
Londonu	—	—	114 „ — „ „
Imprumutulu nationalu		—	73 „ 05 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			68 „ 85 „ „
Obligatiunile rurale ungare			81 „ 15 „ „
„ „ temesiane			80 „ 75 „ „
„ „ transilvane			79 „ — „ „
„ „ croato-slav.			84 „ — „ „
Actiunile bancei	—	—	913 „ — „ „
„ creditului	—	—	192 „ 60 „ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.